

activitat

comprar per comprar

una oportunitat per valorar el que tenim

presentació

Aquesta activitat consisteix a reparar joguines velles, construir-ne de noves i muntar un mercat d'intercanvi de joguines.

L'hem triada perquè permetrà als infants adonar-se del valor que tenen les coses, que no sempre és necessari tot el que volem i que és important tenir cura de les coses per allargar-ne el seu ús.

objectius educatius

- 1 Aprendre a tenir cura de les coses.
- 2 Desenvolupar la creativitat i imaginar noves formes de jugar.
- 3 Descobrir com afecta la pobresa a d'altres infants del món i expressar rebuig envers aquesta situació.

motivació

Vincularem aquesta activitat al centre d'interès *La Fada Menta*, que ens enviarà una caixa dins de la qual hi trobarem una carta i una joguina. Llegirem la carta amb deteniment, procurant captar l'atenció dels infants.

Estimats nens i nenes,

En aquesta carta us explicaré la història de la Laura. Pareu atenció perquè necessitaré la vostra ajuda.

La Laura és una nena del barri que vaig conèixer ahir a la tarda. Estava asseguda en un racó de la plaça, trista i amb els ulls plorosos. Vaig anar a veure què li passava i em va explicar que se li havia trencat la seva joguina, un nino de drap molt especial per ell perquè és la única joguina que té.

La Laura està preocupada perquè els seus pares no li podran comprar una altra, no tenen prous diners...

Jo li vaig explicar que podríem buscar altres solucions enlloc de comprar-ne una altra, vosaltres sabríeu dir-me quines?

En aquest punt podem aprofitar per fer participar els infants de la història i demanar-los que ens donin idees per ajudar la Fada Menta i perquè la Laura no estigui tan trista.

Algunes idees que poden sortir són:

- Arreglar el nino.
- Fer-ne un.
- Buscar-ne algun que nosaltres ja no fem servir i regalar-li a la Laura.

Farem pensar als infants sobre algunes d'aquestes idees:

- Hi ha molts nens i nenes al món que no tenen joguines o que en tenen molt poques, com la Laura, que només en té una.
- Molts nens i nenes juguen d'altres maneres, amb pedretes, pals, brics de reciclatge, amb altres nens i nenes, però sense cap joguina (a fet i amagar; a pedra, paper, tisora; a pica paret...).
- És important tenir cura de les nostres coses.
- No sempre per tenir molt ens ho pasarem més bé, de vegades és millor tenir menys i imaginar diferents jocs amb aquella joguina.

La Fada Menta tornarà a intervenir: **M'he quedat parada, les vostres idees són genials!!! No cal comprar per comprar. Si posem en pràctica les vostres idees podrem fer que la Laura estigui contenta sense haver de gastar diners. Voleu aconseguir la última peça del trencaclosques? Doncs, endavant!**

petits
3 a 8 anys
comprar
per
comprar

Materials complementaris:

El conte *Les tres bessones i comprar per comprar*, de Roser Capdevila. Col·lecció Una mirada al món.

activitats

El mecànic de joguines

Aquesta activitat consisteix a reparar i netejar la joguina de la Laura i altres joguines que estiguin brutes i en mal estat. Segons les edats dels infants podem dividir l'activitat en dues sessions o bé portar-la a terme en un mateix dia.

Ambientarem la sala de manera que sigui atractiu apropar-nos al mecànic o al rentat: penjarem un cartell amb el nom del racó, dibuixos que representin què hi trobarem, caixes amb diferents eines, una taula amb els elements que ens permetran arreglar i netejar les joguines...

El Racó del Mecànic

Alguns elements que podem posar a la taula del mecànic són: cola, feltre, tisores de punta rodona, retalls de roba, fixo, cinta adhesiva de colors, corda, fils, agulles (pels més petits agulles grans de plàstic), paper de seda, paper vegetal, globus, material de reciclatge, cotó.

En el cas dels més petits, la Fada Menta ens portarà una joguina que no estigui gaire espatllada i sigui fàcil d'arreglar. Amb els altres infants podem anar augmentant el grau de dificultat i que la Fada Menta ens porti una joguina una mica més difícil d'arreglar. Per exemple:

Un nino de drap al qual...

- li faltin els ulls o se li hagi perdut la gorra: li podem enganxar uns ulls amb feltre, posar-li un mocador al cap en comptes d'una gorra.
- se li hagi trencat la roba: podem cosir-li la roba amb agulles grans de plàstic, havent preparat anteriorment els forats per on passar l'agulla.
- li falti alguna extremitat: podem cosir-li i omplir-la de cotó.

Un timbal al qual...

- se li hagi trencat les baquetes: podem enganxar-les envoltant tota la baqueta de cinta adhesiva de colors.
- se li hagi trencat la corda per penjar-lo al nostre cos: podem lligar una corda a banda i banda del tambor.
- se li hagi trencat la membrana: podem tapar el forat de la membrana amb paper vegetal, o bé, acabar de treure tota la membrana i posar-ne una de nova utilitzant un globus.

Un tren al qual...

- se li hagi trencat la corda que va entre vagó i vagó: podem unir-los amb una nova corda.
- se li hagi caigut alguna roda: podem enganxar-li un tap d'ampolla d'aigua a mode de roda.
- li falti un vagó: el podem construir folorant un bric de reciclatge amb paper de seda de colors i posant-li 4 taps d'ampolles d'aigua com a rodes. L'haurèm d'unir a l'anterior vagó amb un tros de corda.

El Racó del Rentat

Comptarem amb joguines que estiguin brutes i tinguin diferents textures per poder aprendre com es neteja cadascuna: joguines de plàstic, de roba, de fusta.

Posarem totes les joguines al damunt d'una taula i en una altra tindrem diferents elements per netejar-les:

- recipient amb aigua i sabó
- draps per eixugar
- draps per treure la pols
- raspall de dents per ensabonar i fregar

El taller de joguines

Aquesta activitat consisteix a construir joguines amb material de reciclatge i descobrir diferents possibilitats de joc que no impliquen comprar joguines a la botiga. Segons les edats dels infants podem dividir l'activitat en dues sessions o bé desenvolupar-la en un mateix dia.

Construcció de joguines

És important que fem un treball de reflexió amb els infants perquè s'adonin de quantes joguines tenen i que n'hi ha moltes que mai utilitzen. Els recordarem que hi ha nens i nenes, com la Laura, que només en tenen una o cap i se les fabriquen ells/es.

És recomanable que els infants deixin volar la imaginació i construeixin les joguines que els vingui de gust, tot i així, seguidament proposem alguns exemples:

La Fada Menta: elaborar una Fada Menta fent la silueta amb cartó i guarnint-la amb retalls de revistes, seguint la tècnica del collage.

Barques: elaborar barques amb safates de porexpan. Les guarnirem amb paper de seda i hi col·locarem la vela. La podem fer amb paper de diari i aguantar-la a la safata amb filferro. Podem enganxar dues ampolles petites de plàstic a sota de la safata a mode de motor.

Xanques: construirem les nostres xanques amb llaunes de conserva que podem guarnir amb pintura. Hi lligarem una corda que anirà de banda a banda de la llauna.

Bitlles: omplirem 6 ampolles de plàstic grans amb sorra i les guarnirem amb gometes o pintura.

3 en ratlla: el taulell el podem elaborar amb cartró i les fitxes poden ser taps d'ampolles d'aigua de dos colors diferents o botons.

Cistella de bàsquet: amb una capsa de cartró podem fer una cistella amb la forma que vulguem. Per exemple, si volem fer un pallaso podem tallar un forat en forma de boca. Decorarem la caixa com si fos la cara d'un pallaso. Al capdamunt hi podem posar un barret, fet amb un tros de roba.

Maraques: taparem un dels costats del rotlle de cartró amb cinta adhesiva, afegirem arròs i taparem l'altre forat amb un altre tros de cinta adhesiva. Tot seguit encolarem el rotlle de cartró amb aigua i cola blanca, i anirem posant tires de paper de vàter. Si volem també li podem donar formes. Una vegada cobert el rotlle i feta la forma desitjada el deixarem assecar. Finalment els pintarem al nostre gust.

Les maraques també les podem elaborar amb ampolles d'aigua de plàstic petites, llaunes de refresc, etc.

Jocs tradicionals i cooperatius

Coneixerem alguns jocs tradicionals i cooperatius que no requereixen cap esbri o joguina, o bé jocs en els que es fa servir poc material, que, a més, es pot trobar fàcilment al carrer o a la natura.

Carrera de pedres: el joc consisteix a recollir el més ràpidament possible les deu pedres alineades davant un cabàs, i separades un metre unes de les altres.

Quan s'inicia el joc cada jugador ha d'anar corrents i posar les pedres al seu cabàs, d'una en una el més ràpid possible. Cada cop, però, sols en pot agafar una i posar-la al cabàs i, després, tornar a córrer per agafar-ne una altra. El cabàs no es toca, es queda a la línia de sortida. L'ordre per començar a recollir és indistint. Es pot començar per la primera, per la darrera o per la meitat. Guanya qui recull primer la filera de pedres que té davant seu.

Xarranca: amb un guix es marca a terra la xarranca. Per tornos, cada jugador tira una pedra plana a la casella que toca. Es comença per la 1 i es va pujant. Cal que la pedra caigui dins de la casella, sense tocar les vores. Aleshores es fa el recorregut de la xarranca de la següent manera: cal passar per totes les caselles, successivament, saltant la casella que té la pedra, a peu coix, sense trepitjar les línies ni tocar amb l'altre peu el terra.

Si el recorregut és dels que tenen caselles en creu i si cap de les dues caselles no és la que té la pedra, en passar-hi es posa un peu a cadascuna. En arribar a l'última casella es gira i es torna fins al principi. En aquest recorregut de tornada, quan s'està a la casella anterior a la que té la pedra cal ajupir-se, agafar-la i tornar amb ella al principi.

Si durant aquest recorregut en algun moment el jugador toca amb l'altre peu a terra, trepitja una ratlla o en llençar la pedra no encerta bé la casella corresponent, perd el torn. Si es fa tot el recorregut es continua amb la següent casella fins que s'han fet totes. Guanya qui primer fa tota la xarranca, havent posat la pedreta a cadascun dels números.

Passar el riu: marcarem dues línies a terra separades l'una de l'altra 4 o 5 metres. L'espai que quedi entre les dues línies serà el riu. Tots els jugadors i jugadores han de travessar-lo junts i agafats entre si tantes vegades com puguin. Cada vegada, però, que travessen el riu perden el privilegi de poder recolzar un peu a terra. Si els equips, per exemple, estan formats per 4 persones, la primera vegada travessaran el riu amb 8 peus, després, amb 7, 6, 5, etc, successivament. Guanya l'equip que creua el riu més vegades.

El drac: unes vuit persones d'un mateix grup van agafades per la cintura. El "cap" del drac, és a dir, el primer de la fila, ha d'intentar tocar la "cua" de l'animal, és a dir, l'últim company. El "cos", que correspon a la resta de nens i nenes que hi ha al mig, ha d'ajudar la cua a escapar.

El billar volador: s'ha d'arribar fins al final de la pista o de la plaça, mentre es van passant la pilota els uns als altres, tenint en compte que tothom l'ha d'haver tocat alguna vegada.

El repte: seurem tots a terra en fila i agafats per l'avantbraç intentarem aixecar-nos a la vegada sense tocar de mans a terra. Haurem de provar diferents maneres d'aixecar-nos fins que realment el monitor o monitora vegi que ho hem fet tots a l'hora.

Les cadires cooperatives: és el mateix que el joc de les cadires, però de forma cooperativa. Hi ha una cadira menys que el nombre total d'infants. Mentre escoltem la música passejarem al voltant de les cadires i quan la música pari haurem de seure en una cadira. Enlloc d'eliminar l'infant que es quedi sense cadira, només eliminarem la cadira i els infants hauran de col·laborar per seure més d'un o d'una en un mateix lloc. Farem les rondes que considerem necessàries.

Mercat d'intercanvi

Proposem aquesta activitat amb l'objectiu que els infants prenguin consciència de la utilitat que pot tenir per algun altre infant, una cosa, un joc o joguina que ells ja no fan servir.

Els infants podran experimentar què se sent donant una cosa seva als altres i rebent-ne una d'un company o companya. Sentir-se satisfets i orgullosos de fer sentir content i alegre un altre nen o nena serà fantàstic.

Ho farem en sis fases:

Anunciem el mercat: explicarem l'activitat al grup, demanant-los que facin l'esforç de pensar en alguna cosa, joc o joguina que tinguin a casa seva i que ja no fan servir, o bé, que ja no els diverteix i que estarien disposats a donar-la a algun altre infant. És important deixar clar que la joguina ha d'estar en bon estat.

Organitzem la recollida: els infants aniran portant els seus jocs i joguines. Els monitors i monitores revisarem l'estat en què es troben.

Muntem el mercat: prepararem una paradeta i posarem totes les coses que hagin portat els infants del grup sobre un paper d'embalar de color. Al costat de cada cosa pot haver un requadre on posteriorment els infants marcaran si els agradaria endur-se la joguina. Taparem la paradeta amb un llençol fins el moment de realitzar l'intercanvi.

Intercanvi? Encetarem l'activitat explicant breument en què consisteix el mercat d'intercanvi: donar coses usades que ja no fem servir i obtenir-ne d'altres que poden ser útils per a nosaltres, sense diners pel mig.

Per tal que als infants no els quedi gaire llunyana la idea ho podem lligar amb el centre d'interès de la Fada Menta i recordar-los la història de la Laura, la nena a qui se li va trencar l'única joguina que tenia.

Intentarem parlar del tema de la manera més propera possible als infants, posant exemples i explicant-los les raons per les quals és necessari intercanviar: per ser més sostenibles, solidaris, cooperatius, per confiar en els altres, apreciar les coses, etc.

Anem al mercat! Traurem el llençol de damunt la paradeta i donarem la consigna que tots els infants es passegin al voltant del taulell i observin detingudament els diferents objectes.

Cada infant tindrà 4 gomets d'una forma i color diferent als dels altres nens i nenes. Li enganxarem un d'aquests gomets a la mà i els altres tres els podran enganxar al requadre del costat de les 3 joguines que més els agradaria endur-se.

D'aquesta manera, mentre els infants vagin decidint quines joguines els agraden, els monitors/es podrem observar quines són les més sol·licitades, què li agrada a cada infant i si n'hi ha alguna que no la vulgui ningú. Tindrem la visió global dels interessos dels infants del grup que ens permetrà preparar la presa de decisions i treure-li més suc a la reflexió.

Intercanviem: Un cop tots els infants hagin passejat al voltant de la paradeta i hagin col·locat els gomets, cada infant parlarà sobre quines joguines li han agradat, quines li sembla que utilitzarà més... En el cas que molt nens i nenes en vulguin alguna en especial caldrà explicar-los que no tothom ens podem quedar amb aquella joguina i els haurem de fer raonar perquè pensin alguna alternativa.

Haurem de decidir, de forma col·laborativa i per consens, qui es queda amb cada cosa. Un cop tothom estigui conforme amb la seva joguina, cada nen anirà a buscar-la i es donaran les gràcies els uns als altres.

dinàmica de valoració amb la vareta

A l'hora de valorar la globalitat de l'activitat seurem en rotllana. El monitor o monitora agafarà la vareta màgica de la Fada Menta i explicarà als infants la dinàmica de valoració.

La vareta té, per una banda, una cara de la Fada Menta contenta i, per l'altra, una cara de la Fada Menta trista. Els infants, un per un, aniran agafant la vareta i escolliran el cantó de la vareta que els sembli adient: la cara contenta o la cara trista. Explicaran per què han escollit aquesta opció i li passaran la vareta al següent company/a.

Per triar la cara de la Fada Menta pararem atenció tant als aprenentatges que hem fet com al desenvolupament de les sessions. És a dir, valorarem si som capaços de tenir cura de les nostres coses i joguines; si som capaços d'apreciar el que tenim i compartir-ho amb els altres; i si som més conscients de la importància de no comprar per comprar; però no deixarem de valorar si el nostre comportament durant el desenvolupament de l'activitat ha estat correcte i si ens hem sentit a gust.

posar atenció als aspectes següents

- En el moment de realitzar les diferents activitats podem introduir la reflexió que hi ha joguines que estan elaborades per infants d'arreu del món.

recursos

- Col·lecció una mira al món. Llibre *Les Tres Bessones i el Comprar per Comprar*. Roser Capdevila i Ricardo Alcántara. Editorial Icaria. 2007.

Després de cada activitat rebrem una de les 6 peces d'un trencaclosques gegant que anirem completant mica en mica i que penjarem a la paret per tenir-lo ben present. Cada peça portarà una frase relacionada amb el que hem après a l'activitat.